

VZW Red de Voorkempen
Leefmilieuvereniging – arr. Antwerpen
Karel Selsstraat 37, 2900 Schoten
Tel: 03/644.69.29

Ledenblad

VZW Red de Voorkempen

Red de Voorkempen is een VZW die opgericht is op 25 januari 1977.
Red de Voorkempen is een a-politieke vereniging en overlegt steeds met andere milieuorganisaties en groeperingen of buurtcomités

Afgiftekantoor: Brecht (2960)
Verantwoordelijke uitgever-afzender: Luc Melis
Verschijnt minimum 2 maal per jaar

Secretariaat:
Luc Melis
Canadalaan 34 b 3 2960 Brecht
Tel/Fax: 03/636 41 27
E-mail: luc.melis3@pandora.be

Jaargang 4 – nr.1

Inhoudstafel

Inhoudstafel	1
Voorwoord	2
Wij stellen voor... de wijkgroep Ertbrugge	4
Permanent crossterrein in Brecht?	6
Lidgeld	15
Loopt het Albertkanaal leeg?	16
Capaciteit van het Albertkanaal	18
Even stilstaan.....	20
Skipiste Casablanca	21
De Blijde Boodschap van Doel	25
Milieuschade.....	27
Klimaatsverandering	28

Voorwoord

VEELGEVRAAGD EN GRAAG GEZIEN ?

Dat "RED DE VOORKEMPEN" een begrip is in de regio, ondervinden we vrijwel dagelijks.

We hoeven onze vereniging vrijwel nergens meer voor te stellen.

Laatst nog hadden we een gesprek met professor Miermans in de universiteit van Hasselt (campus Diepenbeek) omtrent ons mobiliteitsdossier. Ook hij (nochtans in het verre Limburg) wist onmiddellijk te vertellen waar onze vereniging voor stond.

We zijn ook veel gevraagd. Het laatste jaar ondermeer door de bewonersgroep Kraaienhorst, bewonersgroep Casablanca en bewonersgroep De Zeurt. We ondervinden zelfs dat we voor vele burgers zowat de laatste strohalm zijn om niet verpletterd te worden door allerlei (meestal grootse) projecten.

We werken ook veel samen. Ondermeer met de bewoners van Doel om hun dorp levend te houden en als pluspunt te worden erkend voor onze Antwerpse haven. Ook met het Antwerpse StRaten-Generaal, om ondermeer een onafhankelijke studie af te dwingen voor hun alternatief voorstel om de Ring rond te maken.

We zijn zelf ook nog met grootse projecten bezig, zoals een gefundeerde mobiliteitsstudie (nu al 25 blz.) en onze weerstand tegen het enorme industriegebied (300ha!) dat men wil inplanten te Wommelgem/Ranst. Hier werken we nauw samen met de bewonersgroep Red de Keer en Natuurpunt Schijnvallei.

Maar zijn we daarom door iedereen geliefd?

Alleszins niet. Wanneer je bepaalde standpunten inneemt, botst je met andere ideeën. Logisch. Opvallend is wel dat het bijna altijd overheden zijn waarmee we "in de clinch" komen.

Een mooi voorbeeld daarvan is het dossier van skipiste Casablanca, gelegen in natuurgebied en dat slechts door een carousel van nieuwe vergunningen (nadat de vorige vernietigd werden, ondermeer door de Raad van State) in leven wordt gehouden.

Als je dan een onderhoud vraagt met de bevoegde député van de Antwerpse provincie, krijgt je zelfs geen enkel antwoord...

Men probeerde onze vereniging ook uit de oprichting van het Regionaal Park van de Voorkempen te krijgen, alhoewel wij de initiatiefnemers waren... Gelukkig lekker niet gelukt.

Het geeft dan ook een heel vreemde gewaarwording wanneer onlangs de gemeente Schilde werd verkozen tot meest aangename gemeente van Vlaanderen, ondermeer door het behoud van zijn groen karakter... Daar waar we meer dan 30 jaar voor hebben gestreden, dikwijls met zeer grote weerstand van een aantal overheden, wordt nu als een pluspunt en vanzelfsprekendheid bejubeld. Maar zou Schilde nog de aangenaamste gemeente geweest zijn, wanneer daar een duwvaartkanaal doorliep? En een goederenspoorlijn? En zou het gemeentepark nog bestaan hebben (het kasteel was al afgebroken)?

Zou het kunnen dat daarvoor (destijds verguisde) gewone burgers, ondermeer verenigd in onze vereniging, voor gezorgd hebben?

Het kan verkeren, zei Bredero al.

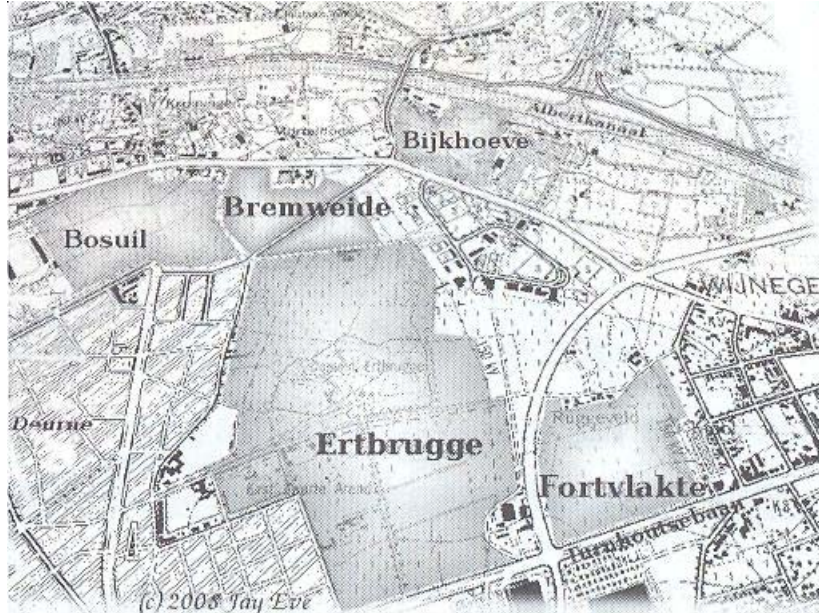
Nog veel inspirerend leesgenot.

Jef Rombouts
Voorzitter

Wij stellen voor... de wijkgroep Ertbrugge

aangesloten bij vzw Red de Voorkempen

De wijkgroep Ertbrugge is actief op en rond de beschermde landschapszone Ertbrugge, gelegen tegenover Makro Deurne en Shoppingcenter Wijnegem.

Ertbrugge is een buffer tussen de stad en de buitengemeenten.

Ertbrugge maakt deel uit van een grote groene gordel rond Deurne, samen met de Bremweide, de groengebieden ten noorden van Wijnegem, de Fortvlakte (Wijnegem), Rugeveld, het Rivierenhof, de Schijnvallei, Silsburg en Boterlaar. En dat willen we zo houden. De Wijkgroep Ertbrugge neemt stappen om dit heel waardevolle gebied als één geheel te laten beheren.

Ertbrugge werd uitverkozen als Stadsbos, grote stukken werden reeds aangekocht en bebost door het Vlaams Gewest.

De Wijkgroep Ertbrugge werkt actief mee aan het Regionaal Landschapspark De Voorkepen. In functie daarvan ijvert zij voor het schrappen van het vroegere 'tracé van de grote ring' (nu A102 en tweede havenspoorontsluiting), en voor het gebruik van dit 'ex-tracé' als ruggengraat voor het Regionaal Landschapspark De Voorkepen.

Eén van onze medewerkers schreef een dierenepos "TOORTSEN OP ERTBRUGGE" (€ 39), met bijhorend fotoalbum (€ 28). Beide werken zijn in te kijken en te verkrijgen via tel. 03/322.61.23.

De Wijkgroep Ertbrugge houdt zich – naast natuurbehoud – ook nog bezig met verkeersveiligheid en het scheppen van een aangename buurt. Jaarlijks wordt een *buurtborrel* georganiseerd en is de wijkgroep de stuwende kracht achter de Antwerpse *burendag*.

Paul Lermytte

Permanent crossterrein in Brecht?

Kan gemeente Brecht én een landschapspark steunen én het landschap vernietigen ?

De actiecomités *Kraaijenhorst-Brecht* en *Red de Voorkempen* roepen op tot massaal verzet tegen de aanleg van een permanent crossterrein van 23ha in de gemeente Brecht. Met auto- en motorcrossen op het menu, vooral tijdens de weekeinden en op vrije dagen, haalt de gemeente Brecht een probleem in huis dat de leefbaarheid van een flink stuk van haar grondgebied onderuit zal halen en dat ook hinder zal veroorzaken in Malle en in de andere gemeenten uit de buurt.

Brecht is een landelijke gemeente, het gaat hier om 23ha landbouwgrond. De zo sterk verkavelde ruimtelijke situatie in de Voorkempen, ook in Brecht, laat niet toe om dergelijke projecten nog te aanvaarden. Hoe kan de gemeente, tegelijk, toetreden tot een project zoals het *Landschapspark De Voorkempen*, én tegelijk een hele brok open landschap naar de verdoemenis helpen en een dergelijk grootschalig lawaaioprobleem loslaten op de wijde omgeving? Dat vragen de actiecomités zich af.

Aanzet

De aanzet tot het hele probleem werd destijds gegeven door het provinciebestuur – hetzelfde provinciebestuur dat aan de basis ligt van het *landschapspark "De Voorkempen"*. Destijds publiceerde die een nota over crossterreinen in de provincie Antwerpen, waarbij deze plek (Brecht–Kraaijenhorst) met een voorgestelde oppervlakte van 30,5ha. als één der mogelijke locaties voor crossterreinen werd opgegeven.

Aanvankelijk bedroeg de oppervlakte zoals aangevraagd door de crosclub 43ha. Maar het gedeelte dat op grondgebied van de gemeente Malle ligt, 20ha groot, werd door die gemeente afgewezen. Zodat het hele project dat vandaag op tafel ligt, nog 23ha groot is.

De hele zaak werd al behandeld door de Bestendige Deputatie van de provincie Antwerpen en door de Vlaamse regering. Vermits de huidige bestemming van het perceel op het gewestplan – nu ontginningsgebied met nabestemming landbouwgrond – gewijzigd dient te worden in recreatiezone, moet een Provinciaal Ruimtelijk Uitvoeringsplan (PRUP) uitgewerkt worden, met onder meer de bijhorende plan-MER's met aandacht voor milieu- en geluidsoverlast en voor mobiliteit. Die procedure kan nog enkele jaren aanslepen, inspraakrondes van de bevolking inclusief.

De gemeente Brecht heeft haar principiële goedkeuring al verleend aan het project, in tegenstelling tot de gemeente Malle die de hele zaak afwees als strijdig met het Ruimtelijk Structuurplan-Vlaanderen. Malle wil daar zelfs een stiltegebied tot ontwikkeling zien komen.

Situering

Het terrein, gelegen langs de Oostmalsebaan (N 153), ligt vlakbij de dorpskern van St.-Lenaarts en op 3 km. van de dorpskern van Brecht. Op slechts 100 en 200 meter afstand staan individuele huizen.

Stratenplan

Het terrein bestaat ten dele uit oude kleiputten waarvan sommige nog in exploitatie zijn. Eigenaar van de gronden is de familie *de Corswarem* van de steenfabriek *Floren n.v.* te St.-Lenaarts. Zij wil het gebied voor langere termijn verhuren aan de St.-Lenaartse

crossclub. Een reeks gebouwen wordt voorzien op een centrale zone die intussen al opgevuld en geëgaliseerd werd, goed voor een oppervlakte van 1.000m².

De activiteiten die in de aanvraag worden vermeld, zijn meer dan indrukwekkend: naast de klassieke auto- en motorcrossen mikken de initiatiefnemers ook op quad-crossen, enduro, motor- en autotrial, kartcross, 4x4-crossen, outdoor-carting, supermoto en rallycross. In een later stadium willen de initiatiefnemers ook crossen organiseren op verharde circuits, wat dan met nog meer overlast gepaard zal gaan. Sommige crossen kunnen meerdere dagen duren. Uiteraard hebben de meeste crossen plaats als ook de crossers vrij zijn: op weekeind- en feestdagen dus. Tot meerdere vreugde van de omwoners allicht. Verder is er nog sprake van paintball en allerlei activiteiten met honden en paarden.

Gezien de ligging, zal een flink deel van de latere crossers allicht uit Nederland komen. De terreinen zullen, zo hopen de aanvragers, de hele week door open zijn, behalve op maandag- en vrijdagmiddag. Het bezoekersaantal wordt geschat op zo'n 3.000 per cross, wat dus ook een flink extra verkeersprobleem oplevert.

Met een dergelijke activiteitenwaaier mag het duidelijk zijn dat de omwoners vrezen voor een ernstige waardevermindering van hun eigendommen. Het stiltekarakter van het gebied is duidelijk weg en de vervuiling met fijn stof en CO₂ komt er dan ook nog eens bij. Kortom: een waardevermindering van alle woningen in een wijde straal rond de crossterreinen zit er echt wel in.

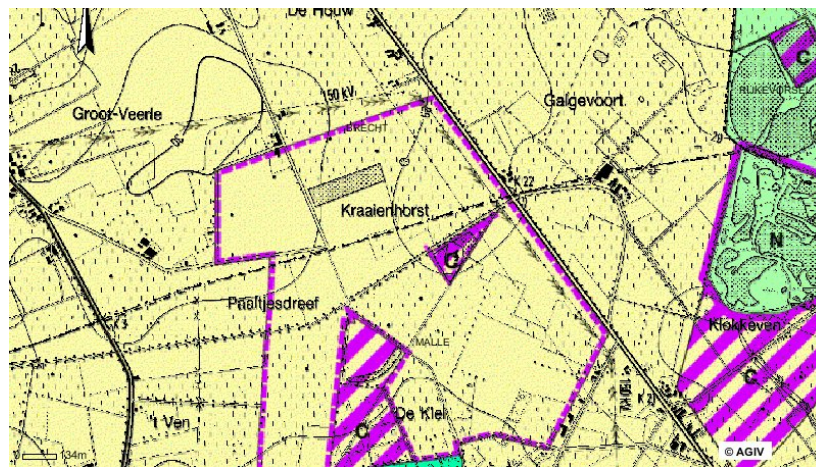
Vergunning

Lowie Van Doninck van het actiecomité Kraaijenhorst-Brecht vindt het opvallend dat het dossier aanvankelijk gestuurd werd door de provinciale sportdiensten en dus louter vanuit die hoek werd bekeken. Pas onlangs werden de plannen voor het crossterrein geplaatst in de context van het ruimtelijk beleid, en dan ziet het er meteen anders uit.

Brecht ligt volgens het Structuurplan voor Vlaanderen in het buitengebied en dergelijke activiteiten zijn daar niet op hun plaats. Landbouw en natuur moeten daar gevrijwaard worden en

versnippering moet er worden tegengegaan, zo stelt het Structuurplan Vlaanderen. De gegevens in het dossier zijn ook niet compleet: op de in het dossier bijgevoegde kaart van het provinciebestuur over de omgeving van het crossterrein staan de Habitat-richtlijngebieden en het natuurgebied "Klokkeven", gelegen in de nabije buurt, nog niet eens vermeld. Dat is toch wel een ernstig gemis. Op de weiden van het beoogde crossterrein overwinteren onder meer wilde zwanen, en dat is maar op twee plaatsen in Vlaanderen het geval. Volgens Europa moeten die verplicht worden beschermd. Maar dat vind je in de officiële bundel ook niet terug.

Stedenbouwkundig is het crossterrein niet inpasbaar in het landschap. "Het terrein is gelegen in een gaaf agrarisch gebied", zo staat het in de officiële nota's. "Vanuit ruimtelijke invalshoek is een grootschalige ontwikkeling van het terrein niet gewenst." Crossdagen met 3.000 bezoekers kunnen toch moeilijk worden gecatalogeerd als kleinschalige activiteiten.

Gewestplan

De aanvraag is niet verenigbaar met de goede ruimtelijke ordening en overschrijdt de draagkracht van het gebied. Het open landschap wordt daarenboven zwaar aangetast als er taluds worden aangelegd. Om dat alles gaf de provinciale Milieuvergunningscommissie, net zoals AROHM, dan ook ongunstig advies.

Oké voor provincie en voor Vlaamse regering

Het dossier werd intussen behandeld door het Antwerpse provinciebestuur en door de Vlaamse regering. De Bestendige Deputatie van het Antwerpse provinciebestuur adviseerde op 31 oktober 2007 de 23,5ha van het terrein Kraaijenhorst in Brecht voor te stellen als permanent terrein voor de gemotoriseerde sport. De provincie stelde in dat verband onder meer:

- dat er in de gemeente Brecht – en niet in Malle - een maatschappelijk draagvlak aanwezig is voor de bestemming als crossterrein voor oefeningen en voor wedstrijden, mits een jaarlijks overleg bij de opmaak van de activiteitenkalender van de crossclub met o.m. de bewoners. De provincie stelt vast dat er nooit klachten werden ingediend door omwonenden bij manifestaties in het verleden;
- dat de effecten op de landbouw beperkt zijn: er maakt nog slechts één landbouwer gebruik van het terrein. Toeval wil dat die landbouwer nu net de voorzitter is van de crossclub van St.-Lenaarts;
- dat de voor- en nabestemming van het terrein best recreatiezone wordt, zonder daarmee de nog aan gang zijnde ontginning van de kleilagen te hinderen.

Voor de rest pleit de provincie voor “duurzame oplossingen” voor de geluids- en verkeersoverlast. Daarvoor blijken volgens de provincie oplossingen te bestaan: het verkeer van en naar de crossen maakt gebruik van de Oostmalsebaan en vermijdt de kleine wegen. Voor de doordeweekse bezoekers (een 100-tal) is er parkeergelegenheid genoeg op het terrein zelf, en bij manifestaties (zowat 3.000 bezoekers) is bijkomende parking voorzien op samen 11ha extra parkeerterrein.

Er is in de begeleidende nota van de provincie sprake van een opvolverplichting voor de putten na afloop van de kleiontginning. Maar elders wordt dan gemeld dat het crossterrein in één van die putten zou worden aangelegd. Dat is van groot belang, vermits geregeld wordt aangevoerd dat de auto- en motorcrosswedstrijden en de trainingen zullen plaatshebben in putten, zodat de lawaaihinder zou worden beperkt. Daarnaast zou ook een extra

omwalling zoals (geluids)bermen of taluds aangelegd kunnen worden.

Er zouden ook geen grote manifestaties meer mogen bijkomen: die worden beperkt tot de huidige 3 motorcross- en 5 autocrosswedstrijden. Het aantal motorsporten wordt ook beperkt tot supermoto, motorspeedway, oval-racing, rallycross en outdoorcarting.

Mogen wij de stellingen van de provincie even weerleggen?

Bij de betoging van 2 december bleek uit de honderden deelnemers (bij nochtans bijzonder slecht weer) dat het zogezegde maatschappelijk draagvlak ten voordele van het crossterrein alvast niet zo evident is. Ook de meer dan 1.500 handtekeningen die intussen werden ingezameld tegen de vergunning, maken duidelijk dat het maatschappelijk draagvlak echt wel elders ligt. De gemeente Brecht achtte het niet nodig het advies te vragen van haar Milieuraad, nochtans een belangrijk onderdeel van dat maatschappelijk draagvlak. Die adviezen vroegen ze in Malle wel, en het advies van de Gecoro en de Milieuraad daar was negatief, onder meer om redenen van goede ruimtelijke ordening. Maar intussen neemt elk hoger bestuur (provincie, Vlaamse regering) wel klakkeloos van de gemeente Brecht over dat er zogezegd een maatschappelijk draagvlak is voor het crossterrein

Daarenboven is het hele gebied een landbouwzone en kan dat ook best blijven. Daarbij komt dat andere landbouwgronden tijdens crosswedstrijden niet te bereiken zullen zijn.

Het actiecomité stelt dat de Oostmalsebaan nu al behoorlijk druk is en uitkomt op een rondpunt dat vandaag met zijn 25.000 wagens per dag al verzadigd is. Bij wedstrijden zal er dan ook een drukke verkeersstroom door de kernen van Brecht en Oostmalle stromen. Verenigingen van fietsers en wandelaars spreken zich, net zoals de Natuurpunt-afdelingen van Malle en Zoersel, duidelijk uit tegen het project.

Het organiseren van wedstrijden in de kleiputten, maakt volgens de omwoners inzake geluidshinder vrijwel geen verschil uit. Nog recent werd aangetoond dat de geluidsoverlast hoorbaar is tot in de dorpskernen van Oost- en Westmalle, St.-Lenaarts en zelfs tot in Rijkevorsel en Zoersel, dus 4 tot 5 km. ver.

Het aanleggen van bermen of taluds betekent in eerste instantie een vervorming van het huidige landschap. Daarenboven, zo melden de actievoerders, heeft de aanleg weinig of geen effect als je het hebt over grote terreinen zoals die van Kraaienhorst: een wal van 3meter hoog vermindert het lawaai met slechts 0,5 dB, zelfs een wal van 5meter hoog kan het geluid slechts verminderen met 1 dB, zo staat het in een rapport van de Nederlandse Stichting Geluidshinder.

Een bijkomend aspect van de zaak is de aanwezigheid, op korte afstand, van de intussen opgevulde kleiputten waarin destijds, op twee verschillende plaatsen, de giftige afvalstoffen vanuit Lekkerkerk (NI) bij hele tonnen tegelijk werden gestort. Dat is al meerdere jaren geleden, maar de gistingsprocessen in de ondergrond zijn vandaag zo intens, dat vanuit de luchtpijpjes die over het terrein verspreid staan, voortdurend scherpe stankgeuren opstijgen die de hele buurt verpesten. Het is maar zeer de vraag of dat voor de kandidaat-crossers van morgen zo vanzelfsprekend is.

De Vlaamse regering trad op 14 december 2007 het advies van de Bestendige Deputatie bij, en beperkt het aantal cross-trainingsdagen tot woensdagen (tot 21 u.) en zaterdagen (tot 18 u.). Het aantal (motor)sporttakken dat er mag worden beoefend, wordt dus eveneens beperkt. Maar mits die beperkingen ziet de Vlaamse regering het, op voorstel van Sportminister Bert Anciaux (Spirit), allemaal best zitten. Bijgevolg wordt het Provinciaal Ruimtelijk

Uitvoeringsplan met de bijbehorende milieu- en stedenbouwkundige vergunningen en de project-MER's nu opgestart.

De doorlopende vergunning van de crossclub vervalst op 27 juli van dit jaar. Van dan af moet de club voor elke activiteit afzonderlijk een vergunning aanvragen, en die kunnen ze, van dan af, nog maar maximum driemaal per jaar krijgen. De club had een vergunning gevraagd voor 10 jaar, maar dat wil de provincie niet in het licht van de kleiontginning van het gebied, die te allen tijde voorrang moet krijgen op de crossactiviteiten.

Regionaal landschap

Lowie Van Doninck vraagt zich af wil er in die omstandigheden miljoenen wil investeren in zo'n project?

Wij staan erop dat de nabestemming landbouw gerealiseerd wordt en dat er geen bestemmingswijziging als recreatiegebied komt. Volgens het Structuurplan Vlaanderen is er zowat 200.000ha. landbouwgrond te kort. Dan moet je niet beginnen met nog meer landbouwgronden van bestemming te wijzigen. Daarenboven stelt Vlarem als voorwaarde voor de kleiontginning dat de nabestemming van de gronden landbouwgebied moet zijn. Het goedgekeurde structuurplan van Brecht heeft de mond vol over het belang van open ruimte en over een leefbare gemeente.

Het actiecomité Red de Voorkempen van zijn kant verbaast er zich over dat dergelijke projecten vandaag nog tot de mogelijkheden behoren, en hekelt de tegenstrijdigheid van de beleidsopties.

Want als het provinciale beleid een landschapspark "*De Voorkempen*" wenst, wat duidelijk het geval is en waar de gemeente Brecht zich meteen bij aangesloten heeft, dan moet er bijgevolg een volgehouden regionaal beleid worden gevoerd van natuurbehoud, passieve recreatie, open ruimte en landschapsbescherming.

De actiegroep Red de Voorkempen werkt al jaren voluit mee aan dit landschapspark, dat er overigens kwam op initiatief van de actiegroep zelf. Het landschapspark wordt daarenboven eerlang omgevormd tot een heus regionaal landschap, conform het Vlaamse decreet terzake.

Als het beleid echter kiest voor een actieve recreatie zoals auto- en motorcrossen middenin de open ruimte, en zich richt op duizenden bezoekers die van overal in Vlaanderen en vanuit het nabijgelegen Nederland worden aangetrokken om eens lekker te komen crossen in het Voorkempense landschap, dan kunnen de betrokken besturen best zwijgen over een landschapspark. Er bestaat een sociaal recht op ontspanning en op zachte recreatie in waardevolle, natuurlijke open ruimtes. Dat er in zo'n gebieden een sociaal recht op motorcrossen blijkt te bestaan, was het actiecomité Red de Voorkempen tot nog toe onbekend.

Paul Staes

Lidgeld

Voor nog geen euro per maand bent u lid van VZW Red de Voorkempen...

Onze mooie Voorkempen blijft aantrekkelijk voor allerlei promotoren van nieuwe expreswegen, bruggen, industrieterreinen, motorcross-circuits, verkavelingen...

Het is dus van het allergrootste belang dat er jonge, frisse en krachtvolle bewegingen blijven bestaan die resoluut opkomen voor de leefbaarheid van onze geliefde streek.

Uw inbreng in Red de Voorkempen kan op vele manieren: ideeën en documentatie aanbrengen, meewerken of beheren van een bepaald dossier, de vereniging vertegenwoordigen in commissies en milieuraden, meewerken aan de organisatie, archiveren, studiewerk, contacten met politici en andere verenigingen....en als het even kan, wanneer het echt nodig is, mee actie voeren!

De werking van een VZW kost uiteraard geld. Daarom zou ook uw lidmaatschap oprecht gewaardeerd worden. U kan door lid te worden van VZW Red de Voorkempen uw bijdrage leveren aan het behoud van natuur en milieu in uw eigen omgeving. Uw lidmaatschap hernieuwen is voor ons van groot belang voor de werking van VZW Red de Voorkempen.

Lid worden kan door storting op Triodos bank nr. 523-0801407-68

- Steunend lid: 10€/jaar
- Gewoon lid: 5€/jaar

U bent gedurende 1 jaar lid en ons tijdschrift, dat minimum 2 maal per jaar verschijnt is inbegrepen in het lidgeld.

Dank bij voorbaat voor uw bijdrage!!

PS: Nog dit, hebt u een email-adres, geef het door aan het secretariaat zodat u onze nieuwsbrief en info over de lopende projecten kan ontvangen!! Dit kan ook via de website (zie link 'lidmaatschap').

Loopt het Albertkanaal leeg?

Alarmerende studie van Red de Voorkempen rond watervoorraad

Artikel uit 'Nieuwsblad'

ANTWERPEN - Er dreigt een tekort aan water in het Albertkanaal. Dat zou blijken uit een studie van het Waterbouwkundig Laboratorium waarmee ex-parlementslid Paul Staes van de vzw Red de Voorkempen aan de alarmbel trekt. Bij de Antwerpse Waterwerken (AWW) nuanceert men de studie. Er is volgens het waterbedrijf geen reden tot paniek.

Het is de bedoeling om in de toekomst het scheepvaartverkeer op het Albertkanaal te stimuleren door meer binnenschepen te laten varen. Zo kan het vrachtvervoer op de E313 worden verminderd. Bij die extra versassingen zal echter telkens meer water terugvloeien zodat het peil van het Albertkanaal zakt. De overheid wil daarom aan elk van de zes sluizen een pompinstallatie zetten, om de vakken terug op te vullen. Volgens Paul Staes van de vzw Red de Voorkempen zal hierdoor meer vervuild water worden opgezogen wat de toevoer van drinkwater kan beperken.

Drinkwaterproducent Antwerpse Waterwerken produceert en levert jaarlijks meer dan 156 miljard liter drinkwater aan de bevolking, de industrie en andere Vlaamse waterbedrijven. Volgens AWW-woordvoerder Walter Van den Bergh is er absoluut geen gebrek aan water in het Albertkanaal. 'Sinds 1995 bestaat er een overeenkomst tussen Vlaanderen en Nederland over de verdeling van het beschikbare Maaswater, dat het Albertkanaal voedt. Op basis van deze overeenkomst zijn ook een aantal besparingsscenario's uitgewerkt die waarborgen dat er steeds voldoende water beschikbaar blijft', verduidelijkt Van den Bergh. 'Tijdens de warme zomer van 2006 is trouwens gebleken dat deze maatregelen adequaat werken. Voorts beschikken we op dit moment al over een aantal spaarbekkens die de nodige reserves garanderen'.

De vzw Red de Voorkempen waarschuwt ook dat het water in het Albertkanaal te zout is. 'Als er lang wordt gepompt is het inderdaad mogelijk dat water met een laag zoutgehalte opschuift in de richting van de sluisen van Wijnegem', geeft Walter Van den Bergh toe. 'Maar door een continue monitoring van het zoutgehalte en een aangepaste sturing van de pompen, wordt voorkomen dat men zout water oppompt stroomopwaarts van deze sluis. Zo komt er geen zout water terecht in het deel van het Albertkanaal waaruit AWW zijn water haalt. Er is dus geen probleem voor de drinkkwaliteit', klinkt het kordaat.

Ook de stijging van de gemiddelde watertemperatuur is een fenomeen dat iedereen nauwlettend in het oog houdt. 'Dit heeft vermoedelijk te maken met de algemene opwarming van het klimaat, maar heeft geen verband met het terugpompen van water aan de sluisen', zegt Walter Van den Bergh 'Wij hebben echter in ons zuiveringsproces de nodige voorzieningen getroffen om de mogelijk toenemende algenbloei het hoofd te kunnen bieden.'

Capaciteit van het Albertkanaal

Voorstel van besluit door PMINA (15/01/'08)

De PMINA stelt vast dat de capaciteit van het Albertkanaal daalt door het groter aantal versassingen, en dat de overheid daarom aan de zes sluizen pompen wil installeren met een grote capaciteit (tot 12 m³/sec) die het water stroomopwaarts terugpompen om op die manier de watermassa op peil te houden voor de scheepvaart.

De PMINA verwijst naar een studie van het Waterbouwkundig laboratorium, aan de verantwoordelijke minister bezorgd einde 2006, die o.m. wijst op de verzilting van het Albertkanaal. Het kanaalwater, stroomafwaarts de sluizen van Wijnegem, wordt zilte en blijkt ook meer vervuiling te bevatten. Door het massale terugpompen van water wordt het Albertkanaal gaandeweg stroomopwaarts dus o.m. ook zilte en meer vervuild, wat voor de Antwerpse Waterwerken op termijn een probleem vormt. Zij pompen, nabij de sluizen van Wijnegem, massaal water uit het Albertkanaal voor de drinkwatervoorziening van Antwerpen en voor de levering van productiewater voor de Antwerpse industrie. Bij droogteperiodes stelt het probleem zich uiteraard nog scherper. De reserves van de AWW bedragen nu maximaal een termijn van twee weken.

Daarenboven blijkt het water eveneens op te warmen o.m. door de klimaatopwarming en de opvallend warmere winters en door warmwaterlozingen stroomopwaarts vanuit bedrijven in Wallonië. Dat stelt op termijn problemen voor de elektriciteitsproductie van de Electrabel-centrale te Langerlo.

Enkele maatregelen kunnen het probleem tegengaan, zoals een extra waterspaarbekken voor de AWW, het gebruik van grijs water door de industrie, het aanleggen van eigen reserves door de bedrijven gelegen langs het kanaal en de installatie van een data- en informatiesysteem dat de watervraag meer correct berekent. Dit volstaat echter niet om het probleem een duurzame en afdoende oplossing te bezorgen.

Als gevolg van de stijgende trafiek op het kanaal, na de verhoging van de bruggen stroomafwaarts Wijnegem wat de capaciteit van de containervaart zal verhogen, en na de realisatie van het ENA-project wat eveneens zal leiden tot meer scheepvaart op het kanaal, zal het hierboven geschetste probleem alleen maar groter worden.

Vanuit zijn bezorgdheid om de scheepvaart maximaal in te zetten teneinde het transport zo milieuvriendelijk te maken, dringt de PMINA er bij de betrokken overheden op aan het hier omschreven probleem grondig te onderzoeken en duurzame oplossingen uit te werken.

Even stilstaan...

Eenvoudigste milieutip van het jaar

Zoekt u tegenwoordig uw contactgegevens en telefoonnummers via de digitale weg (www.goudengids.be of www.wittegids.be)? Ligt uw papieren telefoongids ergens onder het stof? Vindt u zo'n papieren exemplaar ook verspilling van grondstoffen?

Surf dan naar de informatiepagina van 1207 en vink aan "*ik wil geen telefoongids – 2,5kg papier – meer ontvangen*".

Als 90% van de mensen niet langer een telefoongids op zijn stoep wil, is dit 5.000ton papier, of 625.000kg CO₂ bespaard (525kg CO₂ per ton papier).

De site '1207' is de informatiepagina van de firma die deze gids afdrukt. U kunt er alle info online opvragen. Surf naar: <http://www.1207.be/nl/jsp/1x07be.about.jsp>.

Goudkorrel

Er zijn er zeven die iets doen.
Er zijn er twintig die discussiëren
over wat die zeven doen.
Er zijn er tachtig
die de schouders ophalen
als die zeven iets doen.
Het gebeurt dat één van de honderd
komt uitleggen aan één van de zeven
hoe hij het zou moeten doen.
Eén van de zeven
is het dan plotseling inwendig beu
maar uitwendig
behoudt hij de glimlach.
En hij zwijgt, want hij heeft niet
de gewoonte om veel te praten.
Hij heeft trouwens iets te doen.

Valeer DESCHACHT

Skipiste Casablanca

Milieuminister geeft toch (tijdelijke) vergunning

Minister van Leefmilieu Hilde Crevits besliste op 7 april jl. dat de skipiste Casablanca in Schilde-'s Gravenwezel een voorlopige vergunning krijgt: tot 31 december 2009. Dan zal een provinciaal Ruimtelijk Uitvoeringsplan over deze al jaren aanslepende zaak ten gronde moeten beslissen. De Antwerpse Bestendige Deputatie had al een voorlopige vergunning verleend aan de omstreden skipiste. Tegen deze vergunning waren o.m. de omwoners, de gemeentebesturen van Schilde en Schoten, de Vereniging voor Schotenhof en het actiecomité "Red de Voorkempen" bij de minister in beroep gegaan.

Met de nieuwe voorlopige vergunningen negeren zowel de minister als de Antwerpse Bestendige Deputatie een indrukwekkende reeks aan flagrante overtredingen van de skipiste en twee uitspraken van de Raad van State, die de exploitant van de skipiste tot tweemaal toe in het ongelijk stelde. Maar dat maakte niet uit: telkens diende de exploitant een nieuwe vergunningsaanvraag in.

Op het kabinet wordt verwezen naar de reeks gunstige adviezen die het dossier van diverse diensten heeft gekregen. "In dat geval kunnen wij moeilijk anders dan een vergunning uitreiken", zo klonk het op het kabinet. Alleen inzake de waterzuivering en de opslag van ammoniak worden bijkomende voorwaarden opgelegd.

De ontgoocheling van de tegenstanders van het project is dan ook groot. Alleen de provinciale RUP-procedure, die ook een inspraakprocedure (MER) omvat, kan nu nog eventueel een uitkomst bieden, naast eventueel een zoveelste procedure voor de Raad van State.

Stroom van afwijzingen

In de bossen op de grens van Schoten met 's-Gravenwezel speelt zich al ruim twintig jaar een milieu-vaudeville af rond de skipiste Casablanca aan de Wouwersstraat. De exploitant van Casablanca heeft al die jaren zowat alle milieu- en ruimtelijke voorschriften aan zijn laars gelapt, en kreeg nu dus toch nog een milieuvergunning van de minister en van de Antwerpse Bestendige Deputatie.

"Niet dat we iets hebben tegen een skipiste op zich", zeggen de omwoners en de andere tegenstanders. "Maar wat ze hier al zoveel

jaar uithalen, grenst toch echt aan het ongelooflijke. Dat ze zo'n grootschalig sportcomplex bouwen waar er de ruimte voor is. Maar toch niet middenin een natuurgebied en vlakbij een reeks woningen?"

Het actiecomité "Red de Voorkempen" treedt de omwoners bij en won overigens zelf ook al een geding bij de Raad van State tegen de skipiste. Maar ook dat maakte blijkbaar geen verschil. Want ook de arresten van die Raad van State legde de eigenaar moeiteloos naast zich neer. Toch zullen de omwoners wellicht opnieuw een geding inspannen bij de Raad van State tegen deze voorlopige vergunning.

De gemeente Schilde werd, enkele maanden geleden, zelfs verzocht door de dienst Milieuspectie om Casablanca te sluiten. Maar ook al had de gemeente destijds een ongunstig advies uitgebracht op de milieuvergunningaanvraag van Casablanca, sluiten deed de gemeente Schilde niet. Tot groot ongenoegen overigens van de Schildense Milieuraad die een vernietigend advies had uitgebracht over de skipiste. Naast Schilde had ook Schoten op 17 juli 2007 een ongunstig advies uitgebracht. De gemeente Schoten is immers ook betrokken partij bij de aanvraag (binnen een afstand van 500 meter van de skipiste): alle omwoners van Casablanca wonen immers op grondgebied Schoten, maar de skipiste ligt in Schilde.

In 2006 had de Bestendige Deputatie een eerdere aanvraag van Casablanca nog afgewezen omdat de skipiste in buitengebied ligt. Het provinciaal ruimtelijke structuurplan wijst dergelijke installaties af als die in buitengebied gelegen zijn. De nieuwe aanvraag van Casablanca was vrijwel identiek met de vorige, en toch keurde de Deputatie ze ditmaal goed.

De Milieuraad van Schilde was dus formeel tegen, zo ook de Milieuraad van Schoten, zo ook de brandweer van Schilde (één tegenligger is genoeg om de brandweerwagen te blokkeren op de smalle Wouwersstraat).

“Beperkte” uitbreidingen

De plaats waar Casablanca al zovele jaren illegaal staat te functioneren, ligt volgens het gewestplan in natuurgebied. Veel groen groeit er niet meer nabij de skipiste : de “gebruikte” sneeuw wordt immers op een hoop gelegd, smelt en dringt dus, alle ammoniak (vriesmiddel) inclus, de grond in. Ook het lozen van het (grote pakket aan) afvalwater is onduidelijk : belandt dat zomaar in de Kleine Schijn die vlakbij ligt? Casablanca beschikt immers niet over een waterzuivering. De watertoets waarschuwt overigens voor de vervuiling van het grondwater.

Inzake de detectie van ammoniak en het optreden van een mobiele unit voor waterzuivering stelt de minister nu wel bijkomende voorwaarden.

Wie een bouwgrond kocht in de Wouwersdreef, palend aan het domein Casablanca, moest via de verkoopakte ondertekenen dat hij geen klacht mocht indienen tegen de infrastructuur van Casablanca.

De Raad van State heeft, zoals gemeld, al tweemaal een vroegere vergunning geschorst. Casablanca heeft daar blijkbaar allemaal geen last van : als een vergunning wordt vernietigd, vragen ze een nieuwe aan. Ook al verschilt die weinig van de vorige.

Bij de jongste milieuaanvraag gaat het volgens Casablanca om een “beperkte uitbreiding” van de bestaande installaties. In feite gaat het om een verlenging van de piste van de huidige 100meter tot 194meter, om een hoogte van 35meter in plaats van de 24meter van vandaag, om een uitbreiding tot zelfs enkele meters onder de grond en om een volume van 86.000m³ in plaats van de 25.000m³ van nu: een verdrievoudiging dus van de piste. Wie de aanvraag van Casablanca van naderbij bekijkt, merkt overigens meteen hoe die vol onwaarheden staat. Daarenboven wordt de huidige, nog geldende vergunning ook voortdurend overschreden door de nv Casablanca.

Het verkeer wordt, bij een gevoelige uitbreiding van de capaciteit, ook een stuk drukker en de uitrit van de Wouwersstraat aan de Botermelkbaan is nu al bijzonder gevaarlijk.

Een dergelijke uitbreiding kost pakken geld. De huidige, onlangs verleende vergunning geldt dus tot eind 2009. Welke exploitant doet zo'n miljoeneninvestering als hij maar een vergunning heeft van slechts twee jaar ?

Geloofwaardig beleid?

Het feit dat de beide betrokken gemeenten zijn toegetreden tot het landschapspark "De Voorkempen" zal Casablanca uiteraard worst wezen, en hoe de omwoners reageren op een dergelijke lawaaijige mastodont in hun achtertuin, die dan nog eens ongeveer dubbel zo groot dreigt te worden, is uiteraard ook zijn zorg niet. Het is duidelijk dat de eigenaar uiteindelijk aast op een wijziging van het gewestplan en dat zijn gronden zullen veranderen van natuurgebied in zone voor actieve recreatie. Bij wijze van beloning wellicht voor zovele jaren flagrante overtredingen.

Eén van omwoners: "Probeer zelf maar eens een tuinhokje te bouwen zonder vergunning. En Casablanca mag zomaar ongestoord en schaamteloos verder blijven draaien. Waar zit uiteindelijk de knoop van dit verhaal?"

De exploitant van Casablanca heeft, al zovele jaren lang, bewezen dat zijn armen lang zijn en zijn invloed groot. Al jarenlang, samengaand met onder meer de hele klimaat-hype, winnen milieu, natuur en landschap aan invloed, zowel op Vlaams als op Europees vlak. Met allerlei fraaie suggesties en aanmoedigingen om natuurgebieden onderling met elkaar te verbinden, bijvoorbeeld. De discussie rond de inplanting van Casablanca middenin een zone die als "natuurgebied" staat aangeduid op het gewestplan, heeft daar, concreet, dus alles mee te maken.

Daarnaast blijft er de elementaire geloofwaardigheid van het beleid : als meerdere instanties, waaronder betrokken diensten en raden van de overheid zelf, in rij staan te adviseren dat dit dus echt niet langer kan en dat de maat van Casablanca intussen wel overvol is, kan een geloofwaardig beleid dat dan allemaal naar de prullenmand verwijzen?

Blijkbaar wel. Bij wijze van respect voor de uitspraken van de Raad van State en voor de eigen voorschriften inzake milieu en ruimtelijk beleid. En dus voor de rechtstaat? Beetje moeilijk toch om uitleggen...

Paul Staes

De Blijde Boodschap van Doel Door Fons Mees, de groene fietser

De politieke en economische kopstukken van het land zijn altijd bijzonder blij als ze een “win-win situatie” kunnen voorleggen: een akkoord waar de beide, aanvankelijk tegengestelde partijen kunnen achterstaan en waar ze allebei beter van worden.

Jarenlang werd de indruk gewekt dat het dorpje Doel, een uniek polderdorp aan de oever van de Schelde, ten dode was opgeschreven. Veel mensen weten zelfs niet dat het nog bestaat.

Doel moet wijken voor het Saeftinghedok. Zogezegd. Maar steeds meer berichten uit de zakelijke en politieke wereld plaatsen vandaag grote vraagtekens bij de haalbaarheid van dat Saeftinghedok. Een aantal onder hen noemt zo'n dok zelfs niet wenselijk omdat het zoveel extra vrachtwagens zal aantrekken zodat het verkeer rond Antwerpen zich zal vastrijden. En dus ook het havenverkeer. Slechte zaak voor de haven, uiteraard.

Ik ben onderweg, met de fiets, naar een aantal gemeenten in Vlaanderen. En ik heb een *Blijde Boodschap* bij: een oplossing voor het aanslepende debat rond het voortbestaan van Doel, een positief en constructief voorstel dat zowel voor Doel als voor de haven een flinke meerwaarde betekent. Een oplossing die uit het brein is ontsproten van een aantal kopstukken uit de haven en de politiek.

Ik bezoek onderweg zoveel plaatsen waar de zachte, groene waarden ook bedreigd zijn, net zoals in Doel, waar burgers ook niet worden gehoord en waar de democratie doof blijft. Waar economische kortzichtigheid de laatste resten van onze leefbaarheid bedreigt, in plaats van in vrede samen te leven.

Ik heb me jarenlang, met een open geest voor gelijk welk standpunt, ingezet voor het behoud van Doel. Ook omdat ik er altijd al van overtuigd was dat, ook in het belang van de haven, Doel beter kan blijven bestaan. Omdat Doel geen vijand is van de haven, en de haven dat ook niet hoeft te zijn voor Doel.

In de oproep die ik u hierbij graag aanbied, staat beschreven hoe dat kan. Als u iets voelt voor deze Blijde Boodschap voor Doel en voor de haven, geef ze dan door aan uw vrienden en bekenden uit uw maatschappelijke omgeving, uw bestuur, uw vereniging.

Omdat opbouwen en in vrede samenleven belangrijker is dan afbraak en vernieling.

Fons Mees,
De groene fietser

Milieuschade

Veroorzaakt door de geïndustrialiseerde landen

De geïndustrialiseerde landen hebben de voorbije vier decennia wereldwijd voor 47 miljard Amerikaanse dollar (32,5 miljard euro) milieuschade veroorzaakt. Dat schrijven economen van de Universiteit van California in het wetenschappelijke blad 'Proceedings'. De ontwikkelingslanden moeten voor het grootste stuk het gelag betalen. Zij liepen naar schatting al voor 1,5 tot 6,5 miljard euro milieuschade op, wat meer is dan de som van hun buitenlandse schulden, die ongeveer 1,2 miljard euro bedraagt.

Klimaatwijziging

De belangrijkste factor is de klimaatwijziging. Die is zo explosief, net als het gat in de ozonlaag, dat ze wereldwijde gevolgen heeft: met meer extreme temperaturen, stormen en droogtes.

De ontwikkelingslanden dragen zo de lasten die door de geïndustrialiseerde landen veroorzaakt worden. Daarnaast werden de intensievere landbouw, de ontbossing en overbevising in rekening gebracht, net als het verlies van mangrovewouden en het verdunnen van de ozonlaag.

Ecologische roofbouw

De economen brachten op basis van gegevens van de VN en de Wereldbank ook de "ecologische voetafdruk" in kaart van de industrie-, groei- en ontwikkelingslanden. Van 1961 tot 2000 blijkt het bevolkingsaantal verdubbeld te zijn, net als de wereldwijde economische prestatie per persoon. De ecologische roofbouw zou in de voorbije veertig jaar 6 tot 32 miljard euro schade veroorzaakt hebben. Dat is volgens de onderzoekers nog een minimale schatting. Het werkelijke bedrag ligt vermoedelijk nog hoger.

Luc Melis
Bron: Belga/odbs

Klimaatsverandering

bedreigt visbestanden in de wereld

De slinkende visvoorraden in de wereld worden bedreigd door de stijgende uitstoot van broeikasgassen en de klimaatsverandering die daarvan een gevolg is. Dat staat in een rapport van het VN Milieuprogramma (UNEP) dat onlangs gepubliceerd werd.

Een van de grootste problemen is de verandering van de zeestromingen. Die stromingen ontstaan door het natuurlijke pompsysteem van de getijden. De verandering in de stroming kan een serieuze impact hebben op $\frac{3}{4}$ van de belangrijkste visgronden ter wereld. "Deze natuurlijke pompen, op verschillende plaatsen in de wereld, voeren voedingsstoffen naar de visgronden en houden die gezond door afval en vervuiling weg te spoelen", zegt UNEP. Door de hogere temperaturen aan het zeeoppervlak dreigt tot 80 procent van het koraalrif over de hele wereld verloren te gaan.

Die koraalriffen dienen vaak als kweekplaats voor vissen. De uitstoot van koolstofdioxide doet de zuurtegraad van het zeewater stijgen, wat een invloed heeft op

de schaaldieren en het plankton. Die vormen een cruciale schakel in de voedselketen. (DWM)

Luc Melis - bron: Belga

Oceanen nemen steeds minder CO₂ op.

De oceanen nemen steeds minder kooldioxide (CO₂) op, het broeikasgas dat vrijkomt bij de verbranding van fossiele brandstoffen als olie, kolen en gas. Dat blijkt uit een onderzoek van de Britse universiteit van East Anglia. De wetenschappers spreken van een "verrassende en zorgelijke" uitkomst van een onderzoek dat tien jaar in beslag nam.

Ongeveer de helft van de CO₂ die door mensen wordt geproduceerd, wordt opgenomen door de natuur zelf, bijvoorbeeld door oceanen. Wetenschappers hebben al vaker gesteld dat oceanen de aanvoer niet langer kunnen verwerken en dit onderzoek bevestigt die visie. Hoe minder de "verzadigde" oceanen kunnen opnemen, hoe meer kooldioxide in de atmosfeer blijft en hoe groter het klimaatprobleem.

Bron: Het nieuwsblad

Verantwoordelijke uitgever-afzender:

Luc Melis

Werken mee aan dit nummer:

Jef Rombouts, Luc Melis,
Paul Staes, Paul Lermytte, Fons Mees

Samenstelling:

Katrien De Maeyer

Voorzitter:

Jef Rombouts
Karel Selsstraat 37, Schoten
jozef_rombouts@telenet.be

Secretariaat:

Luc Melis
Canadalaan 34 b3, Brecht
Luc.melis3@pandora.be

Website:

http://users.pandora.be/vzw_reddevoorkempen

Herkenningsnummer:

3083 BS 14 april 1977

Rekeningnummer Red de Voorkempen

Triodos Bank 523-0801407-68